

महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद व कार्यकारी समितीच्या
दैनंदिन कामकाजासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग,
क्रमांक : जसंप -१००७/प्र.क्र. ८५/जल-२०
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ६ नोव्हेंबर, २००७.

वाचा : शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्रमांक :

- १) जसंप२००६/५६३/जल-२० दिनांक ३ जून, २००६
- २) समिती२००६/५१०३/जल-२० दिनांक १४ डिसेंबर, २००६
- ३) अनुदान २००६/५५५/जल-७ दिनांक २३ मार्च, २००७.
- ४) एसएलफ२००७/प्रक्र३३/जल-११, दिनांक ६ जून, २००७.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र राज्यातील मोठ्या प्रमाणावर अवर्षण प्रवण व पडीक जमिनीचे क्षेत्र लक्षात घेता जल व मृद संधारणाकरीता सर्व उपाय करणे अपरिहार्य आहे. म्हणून केंद्र व राज्य शासनाच्या अनेक योजनांतर्गत निरनिराळे उपचार गेल्या अनेक वर्षांपासून घेण्यात येत आहेत. आता पर्यंत घेण्यात आलेल्या उपचारामुळे जरी काही प्रगती झाली असली, तरी अजूनही मोठी कामगिरी करणे शिल्लक आहे. राज्याच्या एकूण ३०७ लक्ष हेक्टर क्षेत्रापैकी सुमारे २५० लक्ष हेक्टर क्षेत्रावर पाणलोट विकासाचे काम करणे शक्य आहे. मात्र आता पर्यंत केवळ ९३ लक्ष हेक्टर क्षेत्रावर उपचार करण्यात आले आहेत. तसेच उपचारित क्षेत्रावर सुरु करण्यात आलेल्या ३२,००० पाणलोटापैकी आतापर्यंत फक्त ९,००० पाणलोट पूर्ण करण्यात आले आहेत. शाश्वत निधीची कमतरता, अनेक विभागांमध्ये समन्वयाचा अभाव व रोहयो अंतर्गत ही कामे प्रामुख्याने मजूरांमार्फत सुरु करणे व्या महत्वाच्या बाबी पाणलोट विकासाच्या कमी प्रगतीसाठी कारणीभूत आहेत.

२. जलसंधारण कार्यक्रमाला गती यावी यासाठी शासनाने दिनांक ३ जून, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये मा. मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषदेची स्थापना केली व या परिषदेला जलसंधारण कार्यक्रमाबाबत मार्गदर्शन, धोरण, आढावा, सनियंत्रेण आणि कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीची दिशा, इत्यादी या सर्व बाबींचे अधिकार दिले. या परिषदेला प्रभावीपणे काम करता यावे म्हणून मा. मंत्री (जलसंधारण) यांच्या अध्यक्षतेखाली एका कार्यकारी समितीची सुद्धा स्थापना करण्यात आली आहे. या दोन्ही परिषद व कार्यकारी समितीचे उपाध्यक्ष म्हणून श्री. विजय अण्णा बोराडे यांची नियुक्ती करण्यात आलेली असून त्यांना मंत्री पदाचा दर्जा देखील देण्यात आलेला आहे. मा. उपाध्यक्ष जलसंधारण सल्लागार परिषद यांना काम करणे सुकर व्हावे यासाठी काही निधी मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. या बाबतचा विचार करून शासन खालील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय -

महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण परिषद व तिची कार्यकारी समिती यांना दिलेले उद्दीष्ट साध्य करण्यासाठी मा.उपाध्यक्ष यांना खालील प्रमाणे कार्यवाही करणे अनुज्ञेय राहील.

- (i) धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी प्रकल्प अहवाल तयार करणे, यासाठी आवश्यकतेनुसार संबंधीत विषयाच्या कार्यशाळा व चर्चासत्रे आयोजित करणे.
- (ii) विभाग/ जिल्हावार संबंधित अधिकाऱ्यांच्या बैठका घेऊन मार्गदर्शन करणे.
- (iii) जनजागृतीसाठी विविध उपाययोजना करणे.
- (iv) राज्य शासनातके पाणलोट विकासाचा यथार्थदर्शी आराखडा, अंटलास, ऑनलाईन मॉनेटरिंग, इत्यादी कार्यक्रम हाती घेण्यात आले आहेत. या सर्व बाबींसाठी योग्य मार्गदर्शन करणे.
- (v) या क्षेत्रातील तज्ज्वला अनुभवी व्यक्तींच्या सेवा कॉन्ट्रॅक्ट व इतर तत्वांवर घेणे. मात्र कोणतेही अधिकारी किंवा कर्मचारी किंवा व्यक्तिं नियमित रूपाने शासन सेवेत घेता येणार नाहीत.
- (vi) या शिवाय महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद / कार्यकारी समिती यांनी निर्देशित केलेल्या कोणत्याही बाबी.

२. उपरोक्त मंजूर बाबींसाठी सन २००६-२००७ पासून तीन वर्षांकरीता प्रतिवर्षी रुपये २५.०० लक्ष असा एकूण रु. ७५.०० लक्ष निधी मंजूर करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. सन २००६-२००७ व सन २००७-२००८ या दोन वर्षांसाठी एकूण रुपये ५०.०० लक्ष (रुपये पन्नास लक्ष) वितरीत करण्यासाठी शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त मंजूर केलेला निधी खालील लेखाशिर्षाखाली सन २००७-०८ मध्ये मंजूर अर्थसंकल्पित निधीतून खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. याकरिता आयुक्त (कृषी) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

"क्रमांक एल-७,४४०२- मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च, १०२ मृदसंधारण १०२ (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- राज्य योजनांतर्गत योजना, १०२ (०१) (०१) मृदसंधारणाच्या उपाय योजनांद्वारे जमिनीचा विकास - ३७- प्रमुख बांधकामे (४४०२-०१९७)".

४. सदर निधी उपाध्यक्ष, कार्यकारी समिती महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद व संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषी आयुक्तालय, पुणे यांचे संयुक्त नांवे राष्ट्रीयकृत बँकेत नवीन खाते उघडून, हा निधी त्या खात्यात जमा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे व त्याकरिता आयुक्त (कृषी), पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

५. उपरोक्त नमूद केलेले विविध कामकाज पूर्ण करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार या क्षेत्रातील तज व इतर मनुष्य बळ कंत्राटी पद्धतीने उपलब्ध करून घेण्यास शासन मान्यता देण्यात आली आहे. अशा प्रकारे आवश्यक असणारे एकूण मनुष्यबळ, कंत्राटी तत्वावर उपलब्ध करून घेण्याचा कालावधी इत्यादी बाबी अध्यक्ष, कार्यकारी समिती महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद यांच्या मान्यतेने निश्चित करण्यात याव्यात. या सर्व बाबींसाठी होणारा खर्च उपरोक्त निधीतून भागविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. या संदर्भात केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांनी वेळोवेळी शासनास सादर करावा.

७. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या परिपत्रक क्र.खर्चनि १०.०७/प्र.क्र.१४/अर्थोपाय, दिनांक २ जून, २००७ अन्वये प्रशासकीय विभागाना प्रदान केलेल्या प्राधिकारानुसार प्रधान सचिव (जलसंधारण) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००७११०६१४०५२०००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(रेखा भिडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.

मा. मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव.

मा. राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव.

उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद, औरंगाबाद.

आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

सर्व विभागीय आयुक्त.

संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,

संचालक, महाराष्ट्र सुदूर संवेदन केंद्र, नागपूर.

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषी आयुक्तालय, पुणे.

संचालक, सामाजिक वनीकरण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद.

मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधरे (स्थानिक स्तर), पुणे.

सर्व सदस्य, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद.

सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी.

महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य मुंबई / नागपूर (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता)

अधिदान व लेखा अधिकारी/निवासी लेखाधिकारी, मुंबई.

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

सर्व उपसचिव/ अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी, जलसंधारण उपविभाग.

जिल्हा कोषागार अधिकारी पुणे/ औरंगाबाद.

कार्यासन जल-७/ ११/ वित्त-१, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

निवड नस्ती कार्यासन जल २०.